

→ Pál István „Szalonna” ha nem muzsikálhatna, belebetegedne ● 2.

→ Nánó Csaba és Somogyi Botond karácsonyi jegyzete ● 2-3.

→ Méhviaszgyertyával hangolódni az ünnepre ● 4.

2020. DECEMBER 24.
XXX. ÉVFOLYAM, 51. SZÁM
WWW.ERDELYINAPLO.RO

Erdélyi Napló

MÁRAMAROSI ÉS MAROS MEGYEI SZÓRVÁNYKOLLÉGIUMOKBAN JÁRTUNK

Karácsonyi csomagok nehéz sorsú gyerekeknek

Lapcsoportunk karácsonyi ajándécsomagokat és pénzadományt ajánlott fel két szórványkollégium számára. A célba juttatást vállaló utunk során Nagybányára, Magyarfülpöstre és Szászrégenbe látogattunk el.

→ MAKKAY JÓZSEF

A tágas sétányoktól tűzdelt nagybányai Városligetben, a Krisztus Király-plébánia szomszédságában fekszik a Don Bosco Egyesület szórványkollégiuma, amely három éve a környékbeli települések nehéz sorsú magyar gyerekeit gyűjtötte össze, hogy anyanyelvükön tanulhassanak. Elsőként ide érkezünk az Erdélyi Médiatér Csoport karácsonyi ajándécsomagjaival és a pénzadománnyal. Szmukú Róbert római katolikus esperes korábban tíz évig ezen a plébánián szolgált, az ő ötletére gyűjtötték össze a környékbeli máramarosi szórványban kallódó gyerekeket Nagybányára a megye déli részén, Szamosardón működő szórványiskola mintájára.

Miközben a berendezett kollégiumi szobákat megnéztük, összeállt előttünk a nem mindennapi kezdeményezés története, amelynek szereplői közül a legfiatalabb gyerek hétéves, a legidősebb pedig a 18. életévét tölti. Valamennyien Nagybánya magyar iskolájának, a Németh László Líceum diákjai.

A történet három évvel ezelőtt a plébánia manzárdszobáiban kezdődött, ahova Kapnikbányáról

Szászrégen szomszédságában egy állatfarm nyomortelepének gyerekei között

és a közeli falvakból hozták be a súlyos szociális gondokkal küszködő családok gyerekeit. Az indulást Bőjte Csaba ferences szerzetessel is megbeszélték, aki arra biztatta őket, hogy vágjanak bele. A kezdeményezést támogatta a Szatmári Római Katolikus Egyházmegye püspöke, Schönberger Jenő is, így minden adott volt ahhoz, hogy a szórványkollégium életképes szociális küldetésű nője ki magát.

Szenvedélybeteg szülők gyerekei

A jelenleg húsz gyerek taníttatását vállaló szórványkollégiumi kezdeményezés szerencsésen találkozott a nagybányai magyar iskola több osztályának megmentésével. Már három éve a gyereklétszám oly mértékben apad, hogy utánpótlás hiányában felvetődött több

magyar osztály összevonása. A hányatott sorsú gyerekek begyűjtése szórványkollégiumba azonban Máramarosban sem könnyű feladat, hiszen vigyázni kell arra, hogy ahol magyar tannyelvű osztályok működnek, a magyar oktatás ne essen áldozatul ennek a fajta „központosításnak”. Koltórról nem hoztak be gyerekeket Nagybányára, csak kizárólag olyan településekről, ahol már korábban megszűntek a magyar osztályok.

Szmukú Róbert arról beszél, hogy nehéz a válogatás, mert sokkal több a jelentkező, mint amennyi helyük van a kollégiumi szobákban. Rendszerint a helyi plébánosra bízják, hogy döntse el, ki szorul rá leginkább a kollégiumi támogatásra. Amely a pandémia előtt teljes ellátást jelentett, beleértve a gyerekek hétféle hazaszállítását a szülőkhöz vagy a törvényes gyámhoz, majd az otthon töltött egy-két nap után ismét a kollégium kocsija hozta vissza őket az élhetőbb világba.

Hogy a szülői otthon pontosan mit jelent, arról az alapítvány vezetője, Szmukú Róbert mellett a szintén szórványoktatással foglalkozó Bástya Egyesülettől átigazolt nevelőnő, Noémi asszony is mond néhány dolgot a gyerekekkel alig vagy egyáltalán nem törődő alkoholistá szülőkről, akikkel nehéz szót érteni. A szenvedélybetegségekben szenvedők szerencsére elfogadják, hogy gyerekeik a kollégiumban jó kezekben van, és olyan környezetbe kerülnek, amiről korábban nem is álmodhattak.

A mélyszegénységből kiszakított gyerekek sok lelki és egyéb problémával jutnak a nagybányai közösségbe, ahol a nevelőnő mellett egy Gyulafehérváron tanuló és a pasztorális gyakorlatát itt végző kispap is segít megszokni az új környezetet, elvégezni a házi feladatokat. Az online oktatás körülményei között most minden sokkal nehezebb, még akkor is, ha az egyesület biztosítja a szükséges számítógépeket és az egyéb kiegészítő taneszközöket.

Szakmatanulásra ösztönzik a fiatalokat

Az elegáns épület manzárdrészeiben magyar állami támogatással alakították ki a kollégiumi szobákat. A működési költségekre is tudnak pályázni, de besegítenek a magánadományok is. Azonban ezzel együtt sem „veri fel” az alapítványt a pénz, mindezen lejjek megvan a helye. A koronavírus-járvány derékba törte kezdeményezésüket, hogy a modern konyhával és a nagyobb családi eseményekre is alkalmas éttermükkel bepótolhassanak a kollégiumi önfenntartásba. A nagybányai római katolikus magyar házként is ismert városligeti nagytermük nem csupán ebédlő, hanem multifunkcionális központként is működtethető, ahol konferenciáktól könyvbemutatókon és koncerteken át esküvőig és keresztelőig mindent tétő alá lehet hozni. Sok román szülő is szívesen látná itt a gyereket, de

véges lehetőségeik miatt még magyar gyerekek szüleinek is nemet kell mondani. A kollégiumba bekerülnek magyarul keveset tudó, de magyar gyökerű gyerekek is, ők viszont csak úgy maradhatnak, ha megtanulnak magyarul. Történelmi magyar egyház által működtetett oktatási intézményben ez természetes elvárás.

Nem könnyű az ifjak későbbi útjának egyengetése sem. Többen nem tudnának leérettségizni, így a társaság egy részét eleve szakmatanulásra irányítják. Ez Nagybányán azért nehéz, mert nincs magyar tannyelvű szakiskolai képzés, így olyan vállalkozókat keresnek, akik vállalják, hogy az inasévek után szakmunkásdiplomához juttatják a fiatalt.

„Bonyolult családi történetek állnak a gyerekek mögött, amelyek egy részét mi sem látjuk át. Van olyan édesanya, aki tíz gyereket szült tíz apától. A magyar gyökerű család románul beszél, és csak egyetlen kislány vállalta, hogy megtanul magyarul. Ginát magunkhoz vettük, és elégedettek vagyunk a tanulmányi eredményeivel” – magyarázza búcsúzólag Szmukú Róbert római katolikus esperes.

Húszéves magyarfülpösi menedék

Következő utunk a kétszáz kilométerre fekvő Maros megyei Magyarfülpöstre vezet Ady István református lelkész parókiájára, aki húsz évvel ezelőtt alapította meg a Szivárvány Alapítványt és azonos nevű ifjúsági házat a környék nehéz sorban élő magyar gyerekei számára. A magyarfülpösi alapítvány keretében a mintegy 20 km-es szórványkörzetből ma 51 gyerek tanul, de a koronavírus-járvány elleni védekezés miatt itt is, akárcsak Nagybányán haza kellett küldeni a gyerekeket a szülőkhöz. Legtöbbször nehéz szívvel hagyták el az alapítvány égisze alatt működő magyarfülpösi és szászrégeni kollégiumot. Sok gyerek számára az otthoni körülmények embertelenek, a távoktatás pedig néhány családban az internet hiánya miatt megvalósíthatatlan.

A helyi magyar oktatás újraindítása szinte egyidős a rendszer-váltással.

A nagybányai szórványkollégium alapemberei: Szmukú Róbert esperes és Kozics Noémi nevelőnő